

KOMENTARZ

Przebieg działań wojennych na Ukrainie

(stan na godz. 15.00, 4 marca 2022 r.)

Anna Maria Dyner

W dziewiątej dobie działań zbrojnych na Ukrainie rosyjskie wojska nadal skoncentrowane są na czterech kierunkach natarcia, spośród których najważniejszy politycznie i wojskowo jest kierunek kijowski. Siły rosyjskie napotykają znaczny opór, stawiany zarówno przez ukraińską armię, jak i przez społeczeństwo. W najbliższych dniach kluczowe będzie utworzenie korytarzy humanitarnych dla ewakuacji ludności cywilnej z okrażonych miast.

Jak wygląda dotychczasowy przebieg działań?

Rosja prowadzi działania na czterech kierunkach. Najważniejsze z powodów politycznych jest natarcie prowadzone w kierunku Kijowa, zmierzające – jak dotąd bezskutecznie – do pełnego okrążenia i zajęcia miasta. W ostatnich godzinach toczyły się walki na przedmieściach ukraińskiej stolicy. Rosyjskie siły zbrojne (SZ) próbowały, bez powodzenia, prowadzić też operacje dywersyjne oraz – prawdopodobnie – działania mające na celu zabicie prezydenta Wołodymyra Zełenskiego. Prowadzone są też działania na południu i południowym wschodzie Ukrainy. Z okupowanego od 2014 r. Krymu oraz terytoriów [kontrolowanych przez tzw. separatystów](#) realizowana jest operacja mająca na celu odcięcie Ukrainy od Morza Azowskiego. Intensywne walki toczą się wokół okrążonego Mariupola. Działania zbrojne trwają też w obwodzie zaporoskim. Rosyjskie SZ przejęły kontrolę nad największą w Europie [Zaporoską Elektrownią Atomową](#). Z Krymu wychodzi też ofensywa w kierunku Mikołajowa, a wojskom rosyjskim udało się zająć Chersoń. Czwartym kierunkiem działań jest operacja na wschodzie i północnym wschodzie Ukrainy. Ma ona na celu okrążenie i zajęcie Charkowa. Tu jednak nadal nie udało się Rosji zrealizować zakładanych celów.

Jakie są rosyjskie cele?

W telefonicznej rozmowie z prezydentem Francji Emmanuelem Macronem, która odbyła się 3 marca, Władimir Putin podtrzymał, że celem Rosji jest „denazyfikacja” i „demilitaryzacja” Ukrainy, a zadanie to zostanie wypełnione, bez względu na rezultat rozmów, które tego dnia były prowadzone przez delegacje rosyjską i ukraińską na terenie Białorusi. Tym samym Rosja, niezależnie od kosztów [politycznych](#) i [gospodarczych](#), będzie kontynuowała działania zbrojne. Jej celem będzie narzucenie Ukrainie niekorzystnych warunków pokoju i obalenie ukraińskich władz. Na tym etapie walk nie jest jednak jasne, jaki według Rosji miałby być kształt granic powstałego w ten sposób podmiotu, jego ustrój, czy też kto miałby nim rządzić. Jednak z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że Rosja nie dopuszcza możliwości dobrowolnego wycofania się z już zajętych terytoriów na wschodzie i południu Ukrainy.

Jakie działania podejmuje strona ukraińska?

Ukraina konsekwentnie się broni, wykorzystując m.in. pozyskane z [Zachodu uzbrojenie](#), zwłaszcza ręczne systemy przeciwpancerne, przeciwlotnicze i drony. Jednostki ukraińskie podejmują działania mające opóźnić rosyjską ofensywę, a niekiedy również przechodzą do kontrofensywy, jak 3 marca w okolicach Kijowa (m.in. Bucza, lotnisko

KOMENTARZ PISM

Hostomel). Jak podał ukraiński Sztab Generalny w porannym komunikacie 4 marca, straty Rosji to ponad 9 tys. żołnierzy, 251 czołgów, 939 bojowych wozów piechoty, 105 systemów artyleryjskich, 50 wieloprowadnicowych wyrzutni rakietowych, 33 samoloty, 37 śmigłowców. Mimo braku możliwości weryfikacji tych danych sugerują one dużą determinację i skuteczność ukraińskich SZ do obrony kraju. Ukraina prowadzi też działania w cyberprzestrzeni. Wicepremier Ukrainy oraz minister ds. transformacji cyfrowej Mychajło Fedorow zwrócił się do specjalistów IT z całego świata o wsparcie w walce z Rosją. W cyfrowej walce Ukrainę wspierają grupy hakerskie z całego świata (m.in. kolektyw Anonymous). Istotnym elementem obrony Ukrainy jest też prowadzenie operacji psychologicznych i wywieranie presji na przeciwnika przez działania w infosferze.

W jaki sposób mogą przebiegać dalsze działania zbrojne?

Rosja wciąż ma jeszcze znaczące zasoby wojskowe, które może zmobilizować do działań na Ukrainie. Można więc spodziewać się przerzutu sił przede wszystkim z Południowego i Wschodniego OW. Może też zwiększyć wykorzystanie Gwardii Narodowej – dla zabezpieczenia tyłowego i jako osłony dla nowych okupacyjnych władz na terenach już kontrolowanych przez Rosję. Najpewniej zintensyfikowane zostaną działania zmierzające do zajęcia Kijowa. W związku z napiętą sytuacją na granicy

białorusko-ukraińskiej można też spodziewać się rosyjskich prowokacji, których celem byłoby zaangażowanie w walkę wojsk Białorusi. Coraz bardziej prawdopodobna jest też próba przeprowadzenia morskiego desantu na Odesę, gdzie jednak siły rosyjskie mogą spodziewać się znacznego oporu.

Jak wygląda sytuacja humanitarna?

Trwające walki, rosnąca liczba miast pozostających pod ostrzałem i w okrężeniu, rosyjska kontrola nad częścią dróg we wschodniej Ukrainie pogarszają [warunki bytowe ludności](#) cywilnej, która nie tylko jest celem ataków rosyjskich SZ, ale też ma coraz trudniejszy dostęp do żywności i leków. W związku z tym pilną potrzebą staje się utworzenie korytarzy humanitarnych, umożliwiających aprowizację i ewakuację. Kwestia ta była jednym z tematów rozmów delegacji rosyjskiej i ukraińskiej 3 marca. Do takich kroków wzywał też m.in. minister Zbigniew Rau, sprawujący funkcję przewodniczącego OBWE. Wstępnie strony porozumiały się co do możliwości ich utworzenia, jednak szczegóły mają dopiero zostać uzgodnione. Aby zapewnić bezpieczeństwo ewakuowanych, nadzór nad częścią z nich powinny przejąć organizacje międzynarodowe, takie jak ONZ czy OBWE. Jednak podjęcie takich działań może zostać zablokowane przez Rosję. Wsparcie w działaniach na rzecz ludności cywilnej mógłby zapewnić również Międzynarodowy Czerwony Krzyż.